

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 105. szám.

Hétfő, május 8.

Höfer mai jelentései.

Orosz és olasz hadszíntér.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz és olasz hadszíntér:

Csekély harci tevékenység.

A helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Délkeleti hadszíntér.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Délkeleti hadszíntér:

Csend uralkodik.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszíntér.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Berlin, május 1. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maastól nyugatra a harci tevékenység tegnap sem fejeződött be. Külön-
ösen a tüzértség volt mindkét részen igen tevékeny.

A Thiaumont-major vidékén a reggeli órákban meghiusult a franciáknak
egy támadása.

Az arcvonal egyéb részein több helyen visszavertünk ellenséges felderítő
osztásokat.

Egy német járőr Lihontól délre néhány foglyot ejtett.

Keleti hadszíntér.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Berlin, május 1. A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Orosz torpedónaszádok ma reggel hatás nélkül lötték Kurland északkeleti
partját Rojen és Mackrafen között.

Balkán hadszíntér

Budapest, április 11. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Berlin, április 17. A főhadiszállás jelenti:

Balkán hadszíntér:

Nincs ujság.

A miniszterelnök a hadiárvá- kért.

— Tisza István gróf felhívása. —

— május 8.

Lelkes és lendületes szózáttal fordul Tisza István gróf miniszterelnök a magyar társadalomhoz, amely szózat a hadiárvák érdekeit propagálja. Az állam nem képes valamennyi munkát elvállalni és a társadalom segítségére van utalva, amelynek jóindulatába és pártfogásába ajánlja a hadiárvákat.

A felhívás a következő:

A rokkantak, hadiözvegyek és árva gondozása tárgyában megtartott értekezleten Ullmann Adolf főrendiházi tag azt a kijelentést tette, miszerint saját birtokán megfelelő intézményt hajlandó létesíteni 20 hadiárva számára, amelyben az illetők, esetleg legzsengőbb koruktól, teljes ellátásban és gondozásban, valamint a megfelelő kor elérése után népiskolai és gazdasági oktatásban részesülnek.

Ezen ajánlat kiegészítésül Ullmann Adolf ur beadványt intézett hozzám, mint a Rokkantsági elnökéhez s ebben közölte, hogy felszólítására a Mezőgazdasági Ipar r.-t., a Magyar Cukoripar r.-t., a Stummer Károly cukorgyárak r.-t., a Hungária Egyesült Gőzmalmok r.-t., az Urikány-Zsilvölgyi magyar kőszénbánya r.-t., a Kőolajfinomító r.-t., a Ganz és Társa—Danubius gép-, vagon- és hajógyár r.-t., a Ganz-féle villamossági r.-t., a Fegyver- és Gépgyár r.-t., a Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda, a Magyar pamutipar r.-t., a Kartonnyomóipar r.-t. és a M. kir. Folyam- és Tengerhőzvási r.-t. ugyancsak hajlandóknak nyilatkoztak hasonló intézmény felállítására, ami által már eddig is 300-at meghaladó hadiárvának sorsa volna biztosítva.

Amidőn ezt a kezdeményezést hálás elismersésem kifejezésével nyilvánosságra hozom, egyúttal azzal a kéréssel fordulok a magyar társadalom s a magyar gazdasági élet mindazon tényezőihez, amelyeknek gazdasági helyzete módot nyújt hasonló intézmény létesítésére, hogy ezt a nemes eszmét felkarolják és a hadiárva gondozását egy újabb, tökéletesebb megoldás felé terelni segédkezzenek.

A kezdeményező alap gondolata az, hogy kisebb intézmények létesítenek mezőgazdasági és ipari üzemek közelében olyan elhelyezés mellett és olyan módzatok között, amelyek a gyermekkel természetesen legkedveltebb meg az illető életpályát s őket valamely mezőgazdasági vagy iparág gyakorlati művelésére fokozott kiképzésben részesítsék.

Azokat a gyermekeket, akik családi körben nem nyerhetnek teljesen megfelelő elhelyezést, már a legzsengőbb korban a szóbanforgó intézetek valamelyikében kellene elhelyezni. A többiek ellenben családi körben maradnának azon kor eléréséig, amlyben a tanítás és az illető életpályához való gyakorlati előkészítés kezdetét veheti. Addig is az ilyen gyermekek után az állami ellátáson felül bizonyos havi bért fizetne az intézet a gondozónak s ezáltal azoknak anyagi és erkölcsi tekintetben megfelelőbb gondozását biztosíthatná.

Mezőgazdasági pályára fiukat és leányokat egyaránt lehetne ilyen módon előkészíteni; az ipari pályáknál az iparág természete szerint kellene az illető intézetet fiuk vagy leányok számára berendezni. Az intézetek vezetésénél, a gyermekek testi-lelki gondozásánál gyönyörű

Harc a tengeren és levegőben.

Budapest, május 8. A „Torontal” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Események a tengeren:

A flandriai tengerpart előtt május ötödikén délután egyik torpedónaszádunk közreműködésével légi-hareban lelőttünk egy ellenséges repülőgépet. Odaérkező angol haderők megakadályozták a bennülők megmentését.

Egyik torpedónaszádunk továbbá május hatodikán ugyanitt egy sértetlen angol repülőgépet zsákmányolt. Mindkét tisztjét elfogták.

A Hoznee szikaltól nyugatra május 5-ikén reggel az E 31 angol tengeralattjárót egyik hajónk tüzelése elsüllyesztette.

Az L. Z. léghajó egy felderítő utról nem tért vissza. Az angol tengerészeti hivatal jelentése szerint május 4-ikén az Északi tengeren angol tengeri haderők megsemmisítették.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

munkatér nyilhatnék megfelelő lelki tulajdonságokkal bíró rokkantak és hadi-özvegyek számára, olyan módon, amely minden vonatkozásban, minden irányban érezhetően jótékony hatását, hadirávéinkből fokozott képzettségű mezőgazdák és iparosok gárdája kerülhetne ki az egész ország gazdasági haladásának javára.

Természetesen ezen jótékony alkotásoknál a legteljesebb mértékben érvényesülhetnek a nagylelkű adakozó kívánságai és nézetei, de az ügy érdekében állana, ha bizonyos összhangba hozhatnák az egész akció s az abban résztvevők közreműködésével alakulnának ki az intézmények szervezésének és működésének legcélszerűbb irányelvei.

E célból, addig is, amíg a rokkantak, hadi-özvegyek és árvák gondozásának ügye a küszöbön álló országos rendezésben részesülhetne, a Rokkanthivatal ügyvezető alelnökének újonnan kinevezett helyettesét, báró Fejérváry Imrét kértem fel ez ügynek a nagylelkű adományozók bevonásával való további irányítására.

Felkérem tehát mindazokat, akik az eszme megvalósításával foglalkozni kívánnak, hogy e célból a Rokkanthivatalhoz, illetőleg báró Fejérváry Imréhez fordulni sziveskedjenek.

Éltet a remény, hogy a magyar társadalomnak olyan gyönyörűen megnyilatkozott áldozatkészsége ebben az esetben is nyilvánulni fog s a nagyarányú kezdeményezés megfelelő folytatásra talál. Megjelennek lelki szemeim előtt a nagybirtokok kastélyai és majorjai, valamint nagy iparvállalataink közelében létesülő szerény, egyszerű, de testileg-lelkileg tiszta telepek, ahol a nemzetért elvérzett fiaink árvái mint egy-egy nagyobb család körében egészséges, gyakorlatias, gondos ápolásban és nevelésben részesülnek. Minden bizonytal az, akik résztvesznek ebben az alkotásban, az abból szerte áradó áldásban fogják megtalálni legszebb jutalmukat.

Budapest, 1916. évi május hó 3-án.

Tisza István.

HIREK.

A vármegye tavaszi rendes közgyűlése.

— Választások. — A hadikölcsön. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, május 8.

Torontalvármegye törvényhatósága dr. Dellimanics Lajos főispán elnökségével ma délután 11 órakor tartotta tavaszi rendes közgyűlést.

A közgyűlésre a választások nagyszámú bizottsági tagot hoztak össze s így a tavaszi közgyűlés képe színes és eleven volt.

A közgyűlést dr. Dellimanics Lajos főispán nyitotta meg s a tárgysorozat előtt meleg hangon elparentálta az elhunyt Steinitzer Gezát, aki a törvényhatóságnak is kiválóan érdemes tevékeny s buzgó tagja volt hosszú éveken át. Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét s egyben tolmácsolja ezt az elhunyt özvegyének is.

Ugyancsak részvétét fejezi ki a főispán indítványára a közgyűlés Budisin Sándor virilis tag elhunytá fölé.

A tárgysorozat első pontjaként dr. Vincze Erő megyei főjegyző elreferálja a vármegye háztartási alapjának 1915-ik évi zárszámadát, a melyet a közgyűlés egyhangulag elfogad.

A vármegye elismerése a kormánybiztosoknak.

Dr. Vincze Erő m. főjegyző bemutatja ezután a belügyminiszter leiratát, a melyben közli, hogy dr. Dellimanics Lajos főispán és Tallián Béla báró belső titkos tanácsost kormánybiztosi tisztségüktől felmentette.

Itt Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán szólásra emelkedik s a következőket mondja:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Ezelőtt 22 hónappal, amidőn a magyar királyi kormány a kivételes törvény alapján dr. Dellimanics Lajos önméltóságát, valamint báró Tallián Béla önméltóságát kormánybiztosokul kiküldeni szükségesnek vélte, bizony igen, nehéz idők küszöbén állottunk. Ámbár egy pilanatra sem kételkedtünk a győzelemben, mindazonáltal lelkünk agodalommal volt tele a jövő iránt. Hála istennek a viszonyok a mi javunkra fordultak, az aggodalom megszűnt, mert az ellenséget minden oldalról messzire üztük el határainktól és így az állapotok normálisá váltak az egész országban és ezek a normális állapotok állandókká lettek. Annnyira állandókká lettek, hogy a kormánybiztosi állásokat is be lehetett szüntetni.

A belügyminiszter urnak az az intézkedése, amelylyel a kormánybiztosokat tisztségüktől felmentette, bizonyára feljogosít arra a reményre is, hogy közelebb állunk a békéhez. Ez a sejtélem mindnyájunkat örömmel tölt el, azonban e feletti örömmükben sem szabad megfellekednünk a háláról és én erkölcsi kötelességet vélekeltjesíteni akkor, ha indítványozom, hogy amikor a belügyminiszter úr önméltóságának értesítését tudomásul vesszük, méltóztassanak hálás köszönetet szavazni önméltóságának és ökegyelmességének, a volt kormánybiztosoknak amaz önfeláldozó, lelkes munkásságukért amellyel ennek a különösen exponált délvidéknek érdekeit mindenkor megvédelmezték.

Dr. Dellimanics Lajos főispán a következőket válaszolta:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Én csak hálás köszönettel vehetem a magam nevében azon meg nem érdemelt kitüntető szavakat, amelyeket az alispán ur szíves volt az önök nevében hozzám intézni. Igaz, hogy nehéz és súlyos felelősséggel járó időket éltünk át, de hála az isteni gondviselésnek és dicső hadseregünknek, mindezt leküzdöttük. A megye vezetőségének és minden egyes lakosának én tartozom hálával, mert megkönnyítették nekem azt a feladatot, melyet a törvény és a kormány rám ruházott és ha nem is örömmel, de mindenesetre hálával fogok visszagondolni azon időkre, amelyeket ezen súlyos időkben kormánybiztosi minőségemben eltöltöttem. Méltóztassanak még egyszer hálás köszönetemet tudomásul venni.

A negyedik hadikölcsön

volt a második tárgy. A törvényhatóság az alispán előterjesztésére négy száz harmincezer korona 6%-os kötvényt jegyez a negyedik hadikölcsönre.

A választások.

Most következett a Foris József nyugalomba vonulásával megüresedett zombolyai főszolgabírói állás s az ennek betöltésével esetleg megüresedő más állások betöltése.

A közgyűlés zombolyai főszolgabírótá Tullics György esenei főszolgabírót, az ő helyébe esenei főszolgabírótá Sztójanovics Vazul tb. főszolgabírót választotta meg.

A Sztójanovics Vazul megválasztásával és Keresztes György elhunytával megüresedett két szolgabírói állásra egyhangulag dr. Pirkner Ede m. aljegyzőt és dr. Auber mann Miklós szolgabírót választották meg, míg Pirkner megválasztásával megüresedett aljegyzői állásra ugyancsak egyhangulag dr. Kamen szky Árpád közigazgatási gyakornokot.

A központi választmányba 1918. december 31-ig terjedő időre dr. Kiss János és Budisin Dömét, a közigazgatási bizottságba pedig az elhunyt Steinitzer Géza helyébe dr. Anna Ernót választották meg.

Lapunk zártakor a közgyűlés még tart. A tárgysorozat még hátralevő egyes fontosabb pontjairól holnap számunkban referálunk.

— A vasárnapi hivatalos jelentések.

A harcéri eseményekről vasárnap a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a miniszterelnökség sajtóosztályától:

Höfer jelentései:

Olasz harcér:

József Ferdinánd főherceg hadseregének csapatai az oroszokat Olykától délnyugatra elűzték egy közvetlenül a harc vonal mögött fekvő erdőskéből. Egyébként nincsen nevezetesebb esemény.

Olasz harcér:

A harcéri tevékenység általában esékély volt. Az ellenség a Rombonon levő állások ellen, amelyeket elfoglaltunk volt, ellentámadást intézett, de visszavertük. A lafraunei fensíkon az olaszokat Luzern erődüinktől északra előretolt árkaikból elűztük.

Délkeleti harcér:

A helyzet változatlan.

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a valódi

Yes-szappan

Ára 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legkellemebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozonkint, — YES KRÉM 3 korona tégelyenkint,

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerész

Budapest, Károly körút 5.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati hadszíntér:

Armentierestől délkeletre és délre járőreink vállalkozásai sikeresek voltak. Foglyokat ejtettek és két gépfegyvert, valamint két aknavetőt zsákmányoltak. Givenchi en Gohellenél néhány általunk megszállott robbantási töltesér elleni angol támadásokat könnyűszerrel visszavertük. Vienne le Chateau-tól északra (az Argonneokban) a franciák egy nagyobb járőrvállalkozása közelharc után meghiusult. A Maas balpartján a tüzéségi és gyalogsági harcok a Haucourt-tól délkeletre eső vidéken tovább fejlődtek. Ezek ismét sikereket hoztak számunkra. Varnetontól délre Fraenkel alórmester május negyedikén lelétt egy angol kétfedelűt és ezzel a negyedik ellenséges repülőgépet tette harképtelenné. Ófelsége a császár a drék repülő hóstettének elismeréséül tisztelt léptette elő. Diedenhofentól délkeletre egy francia repülőgép kénytelen volt leszállani. A bennülőket elfogtuk. Nagyszámu kötött francia léghajó tegnap este váratlan vihar következtében elszabadult és vonalaink felett szállt el. Eddig több mint tizenötöt kerítettünk kézre.

Keleti harctér:

A helyzet általában változatlan.

Balkán-harctér:

Egyik léghajónk Szalonikiba tett útjáról nem tért vissza. Angol jelentés szerint lelőtték és elégett.

— A közigazgatási bizottság ülése.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével május havi rendes ülését. Az ülésről holnapi számunkban hozunk tudósítást.

— **Katonai kitüntetések.** A király dr. Herke Ferenc népfőlkelő hadnagynak, nagyikindai kir. járásbírónak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül, továbbá Folkmann Lipót 12. gyalogezredbeli tart. főhadnagynak a 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta.

Azonkívül Pálffy János 29. gy. ezredbeli tart. hadapródnak az ellenséggel szemben tanúsított kitünő szolgálatai elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

— **A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület közgyűlése.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület elnöksége a következő meghívót bocsátja ki:

Meghívó.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1916. évi május hó 28-án délelőtt 11 órakor tartja harmincegyedik évi rendes közgyűlést Nagybeeskereken a vármegye székházának dísztermében, amelyre az egyesület tagjait ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés.
3. Az igazgató jelentése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. Az 1916—17. évi költségvetés megállapítása.
6. Egy igazgatósági tag választása.
7. Esetleges indítványok.
8. Hitelesítő kiküldése.

Nagybeeskerek, 1916 május hó 1.
Somfai János Dr. Dellimanics Lajos
szerkesztő, titkár. főispán, elnök.

— **Köszönet.** A nagybeeskereki orvosi kar dr. Král Tamás elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címén 53 koronát küldött a nagybeeskereki kath. nők szociális egyesületének. E nagylelkű adományért ezúton mond hálás köszönetet Jankó Agostonné egyesületi elnök.

— **A hadikölcsön.** Az új hadikölcsön jegyzése értesülésünk szerint eddig városunkban kielégítő mérvben folyik és ha a közönség érdeklődése nem lanyhul, úgy remélhető a harmadik hadikölcsön kibocsátásakor elért kedvező eredmény ismételve elérhető lesz. Különösen sok fog attól függni, mily példát mutatnak a vagyoncsabbak és értelmesebb társadalmi osztályok a kisembereknek, kik a hadikölcsön biztonságát és kiváló jövedelmezőségét, a hadikölcsön sikerének anyagi és politikai, nemzetközi súlyát kevésbé tudják értékelni. A vármegyei központi hitelszövetkezetről folyó hó 5-ikéig az alábbi jegyzések történtek: Torontálvármegye 80.000 K részjegyzést eszközölt. Lindermeier P. Alajos 60.000, Prassák testvérek 52.000, dr. Galamb Géza módosi ügyvéd 50.000, a katalinfalvai takarékpénztár 44.000, dr. Magyar Károly 35.000, özv. Szüts Lajosné 32.000, Beneth Károly 20.000, Gilde Vendel 11.000, Gimpel József, Poroszkay Béla és neje és Kuszint Géza 10—10.000, Berényi Bódog 8000, Pellet Géza 7000, Lászlóffy Gyuláné 6000, Scheirich István, Kurländer Imre, dr. Nónay Pálné 5—5000, Szenes Sándor 4600, Keller Antalné és Schemmel Janka 3—3000, Mavrák János 2600, Strub József, Tunner Alajos és fiai egyenként 2500, dr. Nónay Pál, Kaáli Nagy Marcellné, Lowieser Mihály, Kónya Ferenc, Despotov Mita, Prassák Gyuláné, Mencer Lipót, özv. Hartig Gyuláné, Hartig Albert és Mencer Malvin 2—2000, Schuch Péter 1500, a torontálmezei orvosgyűlés 1400, Zettel János 7000, Hrabik Zuzs 1100, Löffler János, Hoffmann Károly, Vragovics Imre, Standhaft Kálmán 1000—1000, Kaáli Nagy Endre, Nónay Ferenc, Hausladen Lujza, a felsőeleméri szent egyházközség egyenként 500, Haup Béla, Jurkowsky Malvin és özv. Massek Nándorné egyenként 400, Holzinger Mihályné, Szegfű Sándor 3—300, Kuszint Jenő, Karlik Ferenc 2—200, N. N. 150, Kelemen János, Hollinger Katica, Hartig Albert, Kuszint Ervin, a felsőeleméri szerb iskolaalap egyenként 100 koronát jegyeztek. A helybeli főgimnázium második osztályának tagjai is díszesre jelölték hazafias érzelmüknek, fejlődő közérzetüknek, amennyiben megtakarított pénzeiket összeadva, azon egy 100 koronás hadikötvényt jegyeztek. Reméljük, hogy eljárásuk követőkre talál. Az osztályok tartományokban tízezrekre rugnak az iskolákban jegyzett hadikötvények.

— **Köszönet.** A nagybeeskereki vöröskereszt-egylet betegnyugvó állomására újabban a következő adományok folytak be: Berényi Félix 500 cigareta, Grünbaum Frigyes 700 drb cigareta, Lukács Iván 3 liter égőszesz, Lukács Ivánné 500 drb cigareta. Nemes adományaikért fogadják leghálásabb köszönetemet. Nagybeeskerek, 1916 május 3-án. Bakalovich Plátó vör. ker. nyugvóállomás gondnoka.

Boldogult Grün Simon ur temetése alkalmával koszorúmegváltás címén következő adományokat vettük: Grün D. Izsó, dr. Kardos Samu, dr. Grün Mór, dr. Kovács Izsó uraktól 30—30 koronát, Kohn Johanna urnától 20 K, ifj. Grün Simon és Rozenberg Gyulától 10—10 K-t, összesen 160 koronát, mely nemes adományokért hálás köszönetet mond özv. dr. Mangold Samuné, az izr. nőegylet elnöke.

— **Szereteadományokat a frontra szállít a Hadsegélyező Hivatal Átvételi különtménye, IV., Váci-utca 38. sz.**

Színház, irodalom.

* **A korzó szépe.** Amikor a mozi mintegy két évtized előtt megindult világhódító útjára, hálás témát nyújtott Blumenthal és Kadelburg ismert színműiroknak a „Mozifényképek” című bohózat megírására, amelyet akkoriban mindenfelé, így nálunk is nagy tetszés mellett adtak elő. A bohózat szövegéből most operett-libret-

tót csináltak ugyanazon cselekménnyel és szereplő alakokkal és ehhez Holländer V. zenét komponált, amely meglehetősen gyenge. Alig van benne elfogadható ária, hanem az egész nehézkes recitativékből és néhány értéktelen, üres kupléból áll. Az így átalakított bohózat most „A korzó szépe” neve alatt mint „operett” végigjárja a színházakat és a budapesti Víg-színházban 100 előadást ért ugyan, de a legtöbb helyen az első előadások után lekerült a repertoárról. Nálunk szombaton került először színre és itt is meglehetősen hidegen hagyta a közönséget, amely a darab elkopott meséjét a meguntsággal ismeri. Maga az előadás azért elég gördülékeny és összevágó volt, a szereplők nagy igyekezettel iparkodtak a darabba életet önteni. Körmendi Honka temperamentumos játékával és szép táncával zajos tapsokat aratott. Ügyes alakítást nyújtott Tarnovszky szerepében Parlagi Béla, valamint jók voltak Tombor Olga és Szintai Nándor, akinek néhány sikerült énekszama volt. Korda Sándor erőteljes, esengő hangja kitűnően érvényesült a díjbirkózó rusztikus szerepében és diszkrét, jóízű humorral aknázták ki Gáspár Jenő és Rásó Ida a darab elcsépelet helyzetkomikumát. A zenekar Bánvai Aladár karnagy szakavatott vezetése mellett a szokott precizitással működött. (W.)

Törvénytörés.

A nagyikindai fölségárlási pör.

Szegedről jelentik lapunknak:

A nagyikindai felségárlási pörben a tanukihallgatások során az első tanu Boros Gyula törvénytörési bíró volt, akinek Mihailovics Szvetozár dr. egyizben azt mondotta, hogy „Nemsokára más területi viszonyok lesznek Magyarországon.” Egyebekben Boros Gyula tanu vallomása általánosan megegyezik a következő tanuvallomással.

A második tanu Kajtár Jenő Nagyikinda város főkapitánya.

Kajtár Jenő főkapitány vallomása szerint a Szokol-egyesület tagjai általában csak szorosán egymás között érintkeztek, körükből a magyarokat lehetőleg kizárták. A Szokol-egyesület nyilvános könyvtárának például csak görög keleti vallású szerbek lehettek tagjai. Jellemzőnek találja azt, hogy például Putnik Száva dr. ügyvéd dacára, hogy kifogástalanul tud magyarul, éveken keresztül nem beszélt senkivel sem másképpen, minit szerbül. Neducsin György kereskedőről annyit tud, hogy igen sűrűn járt le Szerbiába szilvabevásárlás és állítólagos ottani márványbányája meglátogatása végett. Mihailovics Szvetozár dr. és Jaksity Zsarkó dr. ügyvédekéről, valamint Sevity Szilárd városi mérnökről és Laczkovics Sztankó tanítóról annyit tud, hogy általában szerb érzületű emberek, akik lehetőleg kerültek a magyar társaságokkal való érintkezést. Goldstein Mór kereskedő viselkedését annyiban találta gyanusnak, hogy több ízben látogatták meg őt szerb egyének, különösen katonatisztek.

Az elnök arra a kérdésre, hogy a Szokol tagjai az egyesület megalakulása utáni időben miképp viselkedtek a következőleg felelt:

— Általában propagáltak mindent, ami szerb és lehetőleg mellőztek mindent, ami magyar. A Szokol-egyesület helyiségeinek berendezését is Csehországból rendelték meg.

Fodor Gyula csendőrfőhadnagy általánosságban beszélt a nagyikindai Szokol működéséről, a nyomozás részleteire azonban nem terjeszkedett ki vallo-másában, mert szolgálatai titkot el nem árulhat. A Szokol-egyesület tagjainak viselkedésében ellenséges érzület megnyilatkozását látta.

Tanuként hallgatták ki a nagyikindai rendőrbiztost, aki elmondta, hogy a Szokol-ünnepségén inspekción szolgálatot teljesített. A Szokol-ünnepet azon a napon rendezték, amikor a trónörökös párt meggyilkolták. Amikor a szerajevói merényletnek híre terjedt, a főkapitány utasítására föloszlatta az ünnepséget.

Lakovics tanító, az egyesület elnöke közbeszólt, hogy ő oszlatta szét a társaságot, amikor a merénylet hírére közölték vele. Arra is hivatkoztak a vádlottak, hogy a trónörökös párt emlékeztére gyászistentiszteletet tartottak a nagyikindai szerb templomban, amelyen valamennyien résztvettek.

Az egyik vádlott, Jaksity Zsarkó dr. ügyvéd igazolta a tanuával, hogy ő gyakran járt magyar társaságba, a kávéházi asztalnál együtt ült bírakkal, ügyvédekkel. A rendőrbiztos vallomása során elmondta, hogy sokan kértek utlevélet Szerbiába, a vádlottak gyakran jártak Belgrádba.

Laub Rezső törvényszéki irodatiszt vallomása nem terhelő a vádlottakra. Bizony Gyula kereskedő és Stenta József járásbírói irnok vallomása is lényegtelen. A vádlottak részéről nem tapasztaltak ellenséges érzültre valló viselkedést. Magyarul is beszéltek a hivatalban. A szokolistáknak külön korezmájuk volt, de oda magyarok is jártak, mert jó bora volt a korezmárosnak. Biró Jónásné mokriai kereskedő a nyomozás során terhelő vallomást tett Apszin Lyubomir tanítóra, vallomását azonban a tárgyaláson visszavonta, illetőleg az elnök minden kérdésére így válaszolt: „Nem emlékszem.” Biró István és Gyors Péter jelentéktelen vallomása után befejezték a tanukihallgatásokat.

Ezután Bokur K. Dragomir törvényszéki szerb tolmács bemutatta néhány irat fordítását, amely néhol eltér az eredeti fordítással szemben. Roller Brankó tornatanár igazató tartalmu cikkét is fölolvasták.

Most a pörbeszédnek következtek.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

A verduni csata.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

A francia vezérkar jelenti hatodikáról: **A németek ágyuzása a 304-es magaslat ellen oly intenzív erőt ért el, hogy a magaslat északi lejtőjén levő árkaikat — amelyek elpusztultak — ki kellett üríteniük.** Megállapítottuk, hogy a támadást új hadosztálylyal vitték véghez. A 304-es magaslat ellen és Vaux vidékén heves tartós ágyúharc.

A pápa titkos üzenete Wilson elnöknek.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Washingtonból távirják: Apostoli delegátus átadta Wilson elnöknek a római pápa üzenetét, melynek tartalma titkos. Mint hírlik, a Németország és Amerika közötti szakítás fölötti aggodalmat tükrözi vissza.

Francia miniszterek a cárnál.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Szentpétervárról jelentik: A cár kihallgatáson fogadta Viviani és Thomas francia minisztereket.

Zepelinek és angol hadihajók harca.

Budapest, máj. 8. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk zenzurázott távirata. Londonból sürgönyzik:

Hivatalosan közlik: A schleswigi partoknál cirkáló flottánk egy Zeppelin elpusztított.

Ymiudenből sürgönyzik: Egy ideérkezett-halászgözös jelenti, hogy tegnap délelőtt huszonnégy angol hadihajó és egy Zeppelin között harc támadt. A Zeppelin megtámadta a hadihajókat, amelyek szétfutottak. Két hadihajó erősen ágyuzta a Zeppelint, melyen nemsokára robbanás hallatszott, majd a tengerbe zuhant. A halászgözös megakartá kísérelni Zeppelin legénységének megmentését, de a hadihajók nem engedték meg.

Budapest, máj. 8. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk zenzurázott jelentése. Londonból sürgönyzik: Az admirális közli:

Ma hajnalban egy Zeppelin és a szalonikii angol flotta között harc volt. A flotta hevesen ágyuzta a Zeppelint, amelyet eltalált. A Zeppelin lángborult s belezuhant a Karadere folyóba.

Kut el Amara parancsnoka Bagdadban.

Budapest, máj. 8. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk zenzurázott jelentése. Konstantinápolyból sürgönyzik:

Bagdadi távirat szerint, Townsend tábornokot Kut el Amara fogoly parancsnokát többi tisztársaival együtt odahozták.

Uj montenegrói kormány.

Budapest, május 8. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Bordeauxból táviratozzák, hogy az új montenegrói kormány megalakult. Miniszterelnök-külgyminiszterre Radovics Andra volt római ügyvivőt nevezték ki.

HIRDETÉSEK.

A törökbecsei járás főszolgabirójától.
2578—1916. szám. 953

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Aracs községben megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1916. évi június hó 5. napjáig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az állással egybekötött javadalmas a következő: 1600 K fizetés, 240 K lakbér és 120 K utiátalány.

A szerb nyelv tudása kívánatos.
Törökbecse, 1916. évi május hó 3-án.

Báró dr. Csávossy Ignác
főszolgabíró.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Hirdetéseket

jutányos árért közli

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.